

Vereniging Energie Inzicht

aurum. |

BE NEXT

FLEXI CONTROL
|||||||

 Plugwise

Ouby

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

Vereniging Energie Inzicht – positioning paper

1. Inleiding

Op 28 november 2013 heeft de oprichting plaatsgevonden van de Vereniging Energie Inzicht (VEI). De initiatiefnemers van deze vereniging zijn Nederlandse ondernemingen die producten en diensten ontwikkelen voor consumenten en bedrijven voor het verkrijgen van inzicht in energiestromen, en het beheer daarvan.

Het speelveld van de leden van VEI zou zich idealiter als een commerciële en vrije markt zou moeten gedragen. Het is de economische gedachte dat op basis van een felle maar eerlijke concurrentie de beste aanbieders uiteindelijk bovendrijven, wat leidt tot het beste betaalbare product voor de verschillende eindklanten. Helaas is dit niet het geval. Het speelveld is onderhevig aan (Europese) regelgeving, activiteiten en plannings van (semi-) publieke instanties en ontwikkelingen op het gebied van standaardisatie. De veelal jonge en kleine leden die gezamenlijk een nieuwe en innovatie industrie aan het vormen zijn, hebben daarom besloten de krachten te bundelen in verenigingsverband om daarmee de gedeelde belangen te kunnen behartigen.

Dit document beschrijft welke belangen de Vereniging Energie Inzicht voor haar leden zal behartigen, en op welke wijze hieraan uitvoering zal worden gegeven.

2. Het speelveld

De samenleving is zich langzaam bewust aan het worden van het gebouw gebonden energie verbruik en de mogelijkheden daarmee. Door de liberalisering van de energie markt waarmee mensen de mogelijkheid hebben verkregen om te switchen van energie leverancier, door de energie-labelling van (huishoudelijke) apparaten en door energie-labelling van gebouwen zelf, door de opkomst van zonnepanelen, lokale energie collectieven, elektrisch vervoer, slimme thermostaten,... vragen mensen zich in toenemende mate af wat “veel” of “weinig” energie verbruik is.

Het institutionele speelveld in Europa - Energy Services Directive 2006/32/EC (Art. 13) - eist dat EU-lidstaten zekerstellen dat finale afnemers van energie beschikking krijgen over concurrerende geprijsde individuele energie meters die accuraat consumptiegegevens leveren en die tevens informatie leveren of het tijdstip van het energie verbruik. Directive 2009/72/EC (Annex I) van de zgn “Third Energy Package”

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

gaat hierin een stuk verder. Lidstaten dienen minimaal 80% van de kleinverbruikers te voorzien van intelligente meetsystemen voor 2020. Het doel van deze specifieke meetintroductie is ultimo het bewustworden en besparen van energie.

Het Nederlandse speelveld - In 2007 heeft het Nederlands Normalisatie Instituut de Nederlandse Technische Afspraak NTA-8130 gepubliceerd. In deze afspraak is de notie opgenomen van een “gebruikerspoort” of een “consumentenpoort”, waarmee de eindgebruiker zelfstandig toegang zou krijgen tot meetgegevens die door een slimme meter worden gegenereerd. Deze consumentenpoort is bekend komen te staan als “P1-poort”.

Deze Nederlandse Technische Afspraak heeft vervolgens geleid tot de definitie van de Dutch Smart Meter Requirements (DSMR) door de gezamenlijke netbeheerders. Op basis van verschillende versies van DSMR zijn er door verschillende fabrikanten slimme meters ontwikkeld die voldoen aan de eisen uit DSMR. Hierna zijn deze meters door verschillende netbeheerders in diverse volumes uitgerold.

De huidige Nederlandse energie wet stelt de NL Netbeheerders voor de wettelijke taak tot ‘markt facilitatie’. Netbeheerders dienen hiermee een ‘level playing field’ te creëren voor marktpartijen in het liberale domein. Deze wettelijke faciliterende taak van de netbeheerders heeft, samen met de definitie van de DSMR, geleid tot de ontwikkeling (door private partijen) van consumentenoplossingen die aan te sluiten zijn op de genoemde “P1-poort”. Met deze consumentenapparatuur kunnen eindgebruikers inzicht verkrijgen in het energieverbruik, waarna zij met dit inzicht actief maatregelen kunnen treffen voor besparingen, optimalisaties en verduurzaming.

3. Agenda van de Vereniging Energie Inzicht

De leden van de VEI zijn er van overtuigd dat voor een verduurzaming van de energievoorziening het vereist is dat consumenten betekenisvol inzicht moeten kunnen verwerven in hun eigen energiehuishouden. Immers, met dit inzicht kunnen consumenten het nut van gedragswijzigingen inzien en ervaren en verantwoorde afwegingen maken ten aanzien van besparingsmaatregelen, dan wel eigen investeringen in een duurzame energievoorziening.

Om inzicht te kunnen leveren, is het beschikken over meetresultaten een basisvoorwaarde. Juist met die gedachte hebben leden van de VEI destijds gepleit voor de totstandkoming van de P1-poort.

Nu de P1-poort een feit is, ontluikt zich er een jonge, innovatieve en mensgerichte industrie, die met veel enthousiasme én de nodige risicovolle investeringen in willen spelen op de kansen die deze poort

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

(in combinatie met de facilitering door de netbeheerders) biedt voor een kosteneffectieve verduurzaming van de energievoorziening bij Nederlandse huishoudens. De initiatiefnemers van de Vereniging Energie Inzicht hebben op basis hiervan besloten de krachten te bundelen omdat de ontwikkeling van deze nieuwe markt voor energie-inzicht producten een aantal belemmeringen kent:

Standaardisatie

De totstandkoming van standaarden en specificaties van de P1-poort is nu informeel “geregeld”. De afzonderlijke leden van de VEI werken op basis van individuele contacten uit hun eigen netwerk samen met individuen en afdelingen binnen afzonderlijke netbeheerders en Netbeheer Nederland. Deze werkwijze is non-transparant, suboptimaal en niet toegankelijk voor nieuwe toetreders op de markt voor energie-inzicht producten. De planning en uitkomsten van een dergelijk proces zijn onzeker. Al deze factoren maken het voor leveranciers van inzichtproducten erg lastig om investeringen te rechtvaardigen en te plannen.

De VEI stelt zichzelf derhalve tot doel: het waarborgen van een “level-playing field” voor alle energie inzicht spelers in de markt.

Daarnaast is in het verleden gebleken dat meters die beschikken over een door DSMR voorgeschreven P1-poort, niet werken met apparatuur van leden van de VEI. Meterfabrikanten, noch netbeheerders, beschikken over de ervaring die de VEI-leden hebben mbt het gebruik van de P1-poort, waardoor het testen van het samenspel tussen slimme meter en randapparatuur suboptimaal verloopt, met fouten tot gevolg. De VEI beschikt over veel kennis en ervaring met betrekking tot de P1-poort en stelt die graag beschikbaar voor wederzijdse integratie-testen en certificeringen.

De VEI streeft ook naar een open integratie-lab, toegankelijk voor alle leveranciers van P1-randapparatuur. In dit lab kan randapparatuur worden getest tegen verschillende typen meters. Ook kunnen meterfabrikanten en/of netbeheerders de P1-poort testen tegen P1-randapparatuur.

Daarnaast streeft de VEI naar een laagdrempelig certificeringssysteem voor P1-randapparatuur om discussies “in het veld” over waarom een bepaald randapparaat niet samenwerkt met een bepaalde meter, in de toekomst te voorkomen, en daarmee de kwaliteit van P1-producten te waarborgen.

Uitrolplanning

Het is voor de leden van de VEI volstrekt onduidelijk wat de uitrolplannen van de netbeheerders zijn. De leden van de VEI zijn voor het leveren van producten en diensten aan consumenten uiteraard afhankelijk

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

van de beschikbaarheid van slimme meters. Al sedert enige jaren wordt er gesproken over “grootschalige uitrol”, maar de planning hiervan is onzeker. Wel zijn de plannen ettelijke malen uitgesteld.

Dit maakt het voor leden van de VEI onmogelijk zich kosten-effectief voor te bereiden op een dergelijke grootschalige uitrol. Om de markt te bedienen, zullen ook VEI-leden grootschalig apparatuur en diensten klaar moeten hebben om consumenten optimaal gebruik te laten maken van de voordelen van een slimme meter.

De VEI streeft naar duidelijke en gecommitteerde uitrolplannen op basis waarvan haar leden investeringsbeslissingen kunnen nemen.

Uitrolproces

Naast de uitrolplanning, is het uitrolproces van belang.

In de Memorie van Toelichting bij de “Wet implementatie EU-richtlijnen energie-efficiëntie” wordt aangegeven dat *“de afnemer van een slimme meter volledige informatie beschikbaar dient te krijgen om er voor te zorgen dat afnemers het volledige potentieel van slimme meters ten aanzien van energiebesparing kunnen benutten”*. De Vereniging Energie Inzicht (VEI) stelt dat momenteel de afnemers van slimme meters onvoldoende informatie beschikbaar krijgen om het volledige potentieel van energiebesparing te benutten. De VEI adviseert hierover graag.

Daarnaast wordt in de toelichting op de wet voorgesteld dat de partij die de slimme meter installeert, dat is veelal de netbeheerder, verplicht is informatie te verstrekken over de mogelijkheden van een goede benutting van de slimme meter, waaronder een overzicht van alle op de slimme meter aan te sluiten energiemanagementsystemen. De VEI wil graag benadrukken dat het van essentieel belang is dat deze informatieverstrekking op een non-discriminatoire wijze gebeurt. Momenteel is er in deze jonge markt van producten en diensten voor de P1-poort van de ‘slimme meter’ namelijk geen sprake van een zogenaamde level-playing field. De VEI biedt zich aan om mee denken en mee te werken aan een non-discriminatoire wijze van informatieverstrekking.

Assetadministratie

Er zijn op dit moment verschillende (slimme) metertypen actief. Er zijn meters gebaseerd op DSMR 2.2, kleine aantallen meters met DSMR 4.0 en er zijn meters die door klanten worden gepercipieerd als “Slimme Meter” maar feitelijk niet voldoen aan DSMR (bijv. digitale meters, meters van Echelon).

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

Indien een toekomstige klant van één van de VEI-leden een product zou willen bestellen, is het voor het betreffende VEI-lid van belang om te weten welke meter een consument precies heeft, om het juiste product te kunnen leveren en een mislukte levering te voorkomen.

De leden van de VEI ervaren dat het vrijwel onmogelijk is om van de consument te verwachten exact aan te geven of ze een slimme meter hebben (het staat er immers niet op), en zo ja, welk type.

De leden van de VEI streven ernaar op eenvoudige en laagdrempelige wijze toegang te hebben tot een centraal register (bijv. via EDSN) waarmee het mogelijk is voor een gegeven postcode/huisnummer op te vragen welk type meter een consument heeft (slim/niet-slim, versie).

Marktverstoring door netbeheerders

De leden van de VEI zijn zich bewust van activiteiten van netbeheerders voor het ontwikkelen en leveren van producten voor energie-inzicht, al dan niet aan te sluiten op de P1-poort. De leden van de VEI verzetten zich hiertegen. Het is aan de leden van de VEI te danken dat een P1-poort het licht heeft gezien (de poort is ondanks de netbeheerders tot stad gekomen) en de leden van de VEI hebben inmiddels al enige jaren investeringen gepleegd in innovatie en in productontwikkeling voor energie-inzicht producten en diensten. Het is voor de VEI onacceptabel dat deze organisaties zich nu met publieke middelen buiten het gereguleerde domein begeven, en de reeds gedane investeringen door de VEI-leden onder druk zetten en nieuwe innovaties in de kiem smoren.

De VEI wil haar leden beschermen tegen de ongewenste en onwettige inmenging op de markt voor energie-inzichtproducten en er bij de netbeheerders op aandringen haar niet-toegestane activiteiten te staken.

4. Toekomst

De introductie van smart grids is een onomkeerbaar proces. Uit eerder onderzoek en proefnemingen blijkt dat voor een succesvolle adaptie van smart grids de betrokkenheid van de eindgebruiker dient te worden vergroot. Er zijn volgens de VEI twee belangrijke manieren waarop dit kan worden gedaan:

- automatisch: door de inzet van techniek (apparatuur/installaties) waarmee de burger invloed op besparende en verduurzamende maatregelen kan uitoefenen;
- menselijk: waarbij deelname aan een smart grid een sociale component krijgt waarin burgers actief kunnen participeren in een maatschappelijke ontwikkeling en hun verantwoordelijkheid kunnen nemen bij energiebesparing.

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

Bovenstaande onderschrijft de maatregelen die in het Energieakkoord te vinden zijn. In het akkoord hebben 40 partijen, waaronder de Nederlandse overheid, aangegeven hoe zij de komende jaren gaan bijdragen aan een duurzame groei, en in het bijzonder in energiebesparing. Centraal hierin staan de woningeigenaren die vanaf 2014 door marktpartijen benaderd moeten kunnen worden met producten en diensten die het mogelijk maken om als burger zelf energie te besparen en kosten te verlagen. De VEI wil dat haar huidige en toekomstige leden hierbij geen belemmeringen ondervinden.

De afspraken en ambities die in het Energieakkoord staan, ondersteunen ook het uitgangspunt van de VEI dat eindgebruikers van de toekomst een steeds groter wordende rol gaan spelen bij de optimalisering van de energiedistributie. Hierbij kan gedacht worden aan variabele tarieven voor energie (one-day-ahead-pricing), tot energieneutraliteit van woningen. Hoewel nu veelal de oplossing wordt gezocht in het vormen en stichten van energie-coöperaties en organisatie van gezamenlijke behoeftevorming, ziet de VEI –net als de ondertekenaars van het Energieakkoord- uiteindelijk de ‘energie neutrale woning’ als meest effectieve instrument om voor de burger op een grootschalige én betaalbare wijze verduurzaming te realiseren.

Voor al deze ontwikkelingen zal de slimme meter een belangrijke factor, een enabling asset, zijn, net als de (essentiële) koppeling van de meter met een energiemanagementsysteem in de woning. Dat de eindgebruiker zelf-beschikking heeft over keuzes in de eigen woning aangaande diens eigen energie huishouding staat hierbij niet ter discussie. De VEI heeft hiermee meer geloof in marktmodellen waarbij netbeheerders verschillende ‘koppelvlakken’ zullen leveren aan de kleinverbruikersmarkt (met /zonder “teruglever faciliteit” , met/zonder groencertificaat etc), waarbij de netbeheerders zich niet zullen bevinden in het vrije domein. Dat P1 gedreven, energiemanagementsysteem met het internet zijn verbonden, ligt voor de hand. Nu is reeds bekend dat voor een optimaal functionerend totaal energie systeem (distributienet samen met de eigen energie huishouding in 6,9mio huishoudens) de capaciteit (bandbreedte) van het communicatiekanaal dat de netbeheerders hebben ingericht voor de collectie van meterstanden, te laag is. Koppeling van het energiemanagementsysteem met breedbandnetwerk dat al aanwezig is in het huishouden van de eindgebruiker, zal dit probleem eenvoudig kunnen verhelpen. Daarbij zou een verbreding van de taken van netbeheerders op dit punt leiden tot onnodige additionele publieke kosten die nu –in dit geval - door het private domein worden gedragen.

De VEI wil graag haar expertise beschikbaar stellen om te mee te denken en te adviseren bij de keuzes voor de toekomst als het gaat om deze koppeling tussen de smart meter en het energiemanagementsysteem. Primair doel is om daarbij aan te tonen dat de koppeling zonder veel meerkosten meer kan opbrengen voor netbeheerder, eindgebruiker en samenleving.

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

Tot slot is de VEI van mening dat een slimme meter infrastructuur met de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kosten ook ten dienste zou moeten staan van andere meetbedrijven, indien die daartoe hiervan gebruik zouden willen maken. In de opinie van de VEI zouden ook watermeters en warmtemeters aangesloten moeten kunnen worden op een slimme meter, en zouden er geen belemmeringen moeten zijn voor beheerders van water- en warmtenetten om aan te sluiten op de infrastructuur.

5. Positionering van de Vereniging Energie Inzicht

Samenvattend zal de Vereniging Energie Inzicht zich als volgt positioneren:

- leverancier van actieve en positieve bijdrage voor de totstandkoming van energie-inzicht voor Nederlandse consumenten, optredend voor en met de consument
- belangenbehartiger voor ontwikkelaars en producenten van slimme meter-gerelateerde producten en diensten voor eindgebruikers, die zich bewegen in het niet-gereguleerde domein
- gesprekspartner voor (en waar nodig tegenwicht tegen) netbeheerders t.a.v.
 - technische kwesties rondom de P1-poort, inclusief standaardisatie en kwaliteitsborging
 - uitrolplanning en uitrolproces
- gesprekspartner voor meterfabrikanten voor de totstandkoming van test- en integratiefaciliteiten voor slimme meters en daaraan gekoppelde randapparatuur
- gesprekspartner voor beleidsmakers, regelgevers, toezichthouders en standaardisatiecommissies tav standaarden voor slimme meters en eindgebruikersfunctionaliteit op nationaal en waar nodig Europees vlak
- 'agendasetter' die proactief zowel relevante zaken op korte termijn als visie op lange termijn onder de aandacht brengt van beleidsmakers, regelgevers, toezichthouders en standaardisatiecommissies en haar eigen leden

In deze positie zal de VEI kunnen bijdragen aan het optimaal benutten van de koppositie die Nederland op dit moment inneemt in EU. Voor de huidige en toekomstige leden zullen bewezen succesvolle ervaringen op een heldere thuismarkt een noodzakelijke voorwaarde zijn om succesvol buitenlandse markten te kunnen betreden.

Vereniging Energie Inzicht

Secretariaat: FME CMW
Boerhaavelaan 40
2713 HX Zoetermeer

www.verenigingenergieinzicht.nl

6. Leden van de Vereniging Energie Inzicht

De oprichting van de Vereniging Energie Inzicht is een initiatief van een aantal bedrijven die producten ontwikkelen en leveren die gebruik maken van de mogelijkheden van slimme meters. Deze initiatienemers zijn:

Aurum Europe

Benext

Flexicontrol

Plugwise

Quby

De Vereniging Energie Inzicht is een vereniging naar Nederlands recht, waartoe lidmaatschap open staat voor alle in Nederland gevestigde ondernemingen die zich op de vrije markt bezighouden met ontwikkeling en innovaties van apparatuur en diensten voor het leveren van energie inzicht aan eindgebruikers en die actief willen bijdragen aan het scheppen van de randvoorwaarden voor de jonge industrie op het gebied van energie inzicht.

De Vereniging Energie Inzicht heeft zich als branchevereniging aangesloten bij FME. Het secretariaat van de vereniging wordt gevoerd door FME.